

การวิเคราะห์รูปแบบหนังสือภาพสำหรับเด็ก

นางสาว สารีพันธ์ คู่ภววรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชา โสวัตต์ศึกษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974-564-106-5

009593

i 17909594

AN ANALYSIS OF THE FORMAT OF CHILDREN'S ILLUSTRATED BOOKS

Miss Sareepan Supawan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Audio-Visual Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์รูปแบบหนังสือภาพสำหรับเด็ก
โดย นางสาว สำรพันธ์ คู่ภววรรณ
ภาควิชา โสตทัศนศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. เข้าวเลิศ เลิศยศโลหิตาร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... *สุภาวดี บุญมา* คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองคณบดีตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

..... *สุภาวดี บุญมา* ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยคณบดีตราจารย์ ดร.สุวิมล รัชชารักษ์)

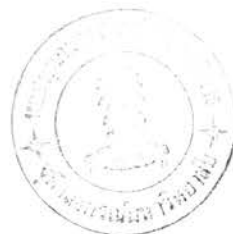
..... *สุภาวดี บุญมา* กรรมการ
(ผู้ช่วยคณบดีตราจารย์ สุพันธ์ ปัทมาคม)

..... *สุภาวดี บุญมา* กรรมการ
(ผู้ช่วยคณบดีตราจารย์ ส้มเขียว เนตรประเสริฐ)

..... *สุภาวดี บุญมา* กรรมการ
(อาจารย์ ดร. เข้าวเลิศ เลิศยศโลหิตาร)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การวิเคราะห์รูปแบบหนังสือภาพสำหรับเด็ก
ชื่อนิสิต	นางสาว สำรพันธ์ คุ้มวรรณ
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. เขียวเลิศ เลิศขยโลพิการ
ภาควิชา	โสตทัศนศึกษา
ปีการศึกษา	2527

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์รูปแบบหนังสือภาพสำหรับเด็กระดับประถมศึกษา รูปแบบหนังสือที่ศึกษา คือ การเสนอเนื้อหา ภาพประกอบ ตัวอักษร และรูปเล่ม การวิเคราะห์ได้ทำเป็นสองขั้นตอน ขั้นตอนแรก เป็นการสำรวจรูปแบบหนังสือภาพสำหรับเด็กที่พิมพ์จำหน่ายในตลาดระหว่างปี พ.ศ. 2522-2526 ซึ่งมีจำนวน 606 เล่ม ลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายในการวิเคราะห์ ร้อยละ 80 ได้จำนวนตัวอย่างหนังสือ 485 เล่ม ขั้นตอนที่สอง เป็นการสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในด้านการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กจำนวน 50 คน โดยใช้แบบสอบถาม แบบประเมินรูปแบบหนังสือแบบสอบถาม เป็นลักษณะการเลือกคำตอบ ข้อมูลที่ได้จะนำมาแจกแจงค่าความถี่และคำนวณเป็นร้อยละ

ผลการวิจัยปรากฏว่า รูปแบบของหนังสือภาพสำหรับเด็กตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งตรงกับสภาพของหนังสือในตลาด จะมีลักษณะรูปแบบดังนี้ หนังสือภาพสำหรับเด็กเป็นบันเทิงคดีประเภทนิทานสมัยใหม่ ซึ่งแทรกสาระด้านสังคมและจิตใจ ลักษณะการประพันธ์เป็นร้อยแก้วประเภทเล่า เรื่องประกอบการเล่น ภาพประกอบเป็นภาพจินตนาการ ประเภทภาพเขียน สีสดใส ขนาดเต็มหน้า มีการวางหน้าในลักษณะที่ภาพประกอบและเนื้อเรื่องอยู่หน้าเดียวกัน โดยเนื้อเรื่องอยู่ส่วนบน และภาพประกอบอยู่ส่วนล่างของหน้า ตัวอักษรเป็นแบบธรรมดา ขนาด 24 ปอยท์ สีดำ รูปเล่มแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า แนวตั้ง ขนาดใหญ่ กระดาษที่ใช้พิมพ์เนื้อเรื่องคือ กระดาษปอนด์ การเย็บเล่มถ้าเป็นปกอ่อนใช้เย็บอกหรือเย็บมุงหลังคา นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะว่า ปกหนังสือควรจะเป็นปกแข็ง แทนที่จะเป็นปกอ่อนดังเช่นหนังสือที่จัดจำหน่ายอยู่ในท้องตลาด

and in "Thammada" typeface (Sanserif typeface), twenty-four point size and printed in black colored. The size of the books was 7 by 10 inches, rectangular and upright format. Paper was usually in bond paper. The published books were mostly in soft-covered with saddle stitch binding. The experts suggested that the children's illustrated books should be in hard-covered.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงมาได้ เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะ อาจารย์ ดร. เข้าวเลิศ เลิศย์โลภิจาร ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำข้อคิดเห็นต่าง ๆ รวมทั้งปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างดี ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูง และขอบคุณผู้ช่วยคําลํตราจารย์ ดร. สุวิมล รัชราภัย ผู้ช่วยคําลํตราจารย์ ลุ่หนัถั บัถมาคค และผู้ช่วยคําลํตราจารย์ ลั้มเขาวั เนตรประเล่ริฐ ซึ่งเป็นประธานและกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ตามลำดับที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเพิ่มเติมงานวิจัยครั้งนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสือภาพสำหรับเด็กทุกท่านเป็นอย่างสูง ซึ่งกรุณาให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ตลอดจนผู้ช่วยเหลือสนับสนุนและให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีตลอดมา

สาริพนธ์ุ์ คุ่ภวระธ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
คำถามในการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
คำจำกัดความของการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	7
2 บรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	8
ลักษณะที่ดีของหนังสือภาพสำหรับเด็ก	8
ลักษณะหนังสือที่เด็กชอบ	9
ประโยชน์ของหนังสือภาพสำหรับเด็ก	13
ประเภทของหนังสือภาพสำหรับเด็ก	16
ภาพประกอบในหนังสือภาพสำหรับเด็ก	23
ตัวอักษรในหนังสือภาพสำหรับเด็ก	34
การวางหน้าในหนังสือภาพสำหรับเด็ก	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การคัดรูปเล่มของหนังสือภาพสำหรับเด็ก	45
การไปกระดาษสำหรับหนังสือภาพสำหรับเด็ก	48
ปกหนังสือ	51
การเย็บเล่ม	54
3 วิธีดำเนินการวิจัย	57
การวิเคราะห์หนังสือภาพสำหรับเด็ก	57
กลุ่มตัวอย่าง	57
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	57
วิธีดำเนินการวิจัย	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล	58
การสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับหนังสือ..	
ภาพสำหรับเด็ก	58
กลุ่มตัวอย่าง	58
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	58
วิธีดำเนินการทดลอง	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ	85
สรุปผลการวิจัย	86
อภิปรายผลการวิจัย	88
ข้อเสนอแนะ	91
บรรณานุกรม	92
ประวัติผู้เขียน	111

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่	
1 ลักษณะเนื้อเรื่องในหนังสือภาพสำหรับเด็ก	60
2 ประเภทของสาระในหนังสือภาพสำหรับเด็ก	61
3 รูปแบบการเขียนของหนังสือภาพสำหรับเด็ก	61
4 รูปแบบการประพันธ์ในหนังสือภาพสำหรับเด็ก	62
5 ลักษณะภาพในหนังสือภาพสำหรับเด็ก	63
6 แบบของภาพในหนังสือภาพสำหรับเด็ก	64
7 ขนาดของภาพในหนังสือภาพสำหรับเด็ก	65
8 สีของภาพในหนังสือภาพสำหรับเด็ก	65
9 ตำแหน่งของภาพและเนื้อเรื่องในหนังสือภาพสำหรับเด็ก	66
10 การวางหน้าในหนังสือภาพสำหรับเด็ก	67
11 แบบตัวอักษรในหนังสือภาพสำหรับเด็ก	67
12 ขนาดตัวอักษรในหนังสือภาพสำหรับเด็ก	68
13 สีตัวอักษรในหนังสือภาพสำหรับเด็ก	68
14 การพิมพ์สีของหนังสือบนพื้นสีต่าง ๆ ของหนังสือภาพสำหรับเด็ก	69
15 ขนาดรูปเล่มของหนังสือภาพสำหรับเด็ก	69
16 แบบรูปเล่มของหนังสือภาพสำหรับเด็ก	70
17 ชนิดกระดาษปกของหนังสือภาพสำหรับเด็ก	71
18 ชนิดของกระดาษที่ใช้พิมพ์เนื้อเรื่องในหนังสือภาพสำหรับเด็ก	71
19 การเย็บเล่มของหนังสือภาพสำหรับเด็ก	72
20 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะเนื้อเรื่องของหนังสือภาพสำหรับเด็ก	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

21	ความคิดใหม่ เกี่ยวกับการแทรกสำมะโนเนื้อเรื่องของหนังสือ ภาพสำหรับเด็ก.....	73
22	ความคิดใหม่ เกี่ยวกับลักษณะการเขียนเรื่องหนังสือภาพสำหรับเด็ก.....	73
23	ความคิดใหม่ เกี่ยวกับลักษณะการประพันธ์ของหนังสือภาพสำหรับเด็ก.....	74
24	ความคิดใหม่ เกี่ยวกับลักษณะภาพประกอบของหนังสือภาพสำหรับเด็ก.....	75
25	ความคิดใหม่ เกี่ยวกับแบบของภาพประกอบของหนังสือภาพสำหรับเด็ก.....	76
26	ความคิดใหม่ เกี่ยวกับขนาดของภาพประกอบของหนังสือภาพสำหรับเด็ก.....	76
27	ความคิดใหม่ เกี่ยวกับสีของภาพประกอบของหนังสือภาพสำหรับเด็ก.....	77
28	ความคิดใหม่ เกี่ยวกับตำแหน่งของภาพและเนื้อเรื่องของ หนังสือภาพสำหรับเด็ก.....	78
29	ความคิดใหม่ เกี่ยวกับการวางหน้าของหนังสือภาพสำหรับเด็ก.....	79
30	ความคิดใหม่ เกี่ยวกับแบบตัวอักษรของหนังสือภาพสำหรับเด็ก.....	79
31	ความคิดใหม่ เกี่ยวกับขนาดตัวอักษรของหนังสือภาพสำหรับเด็ก.....	80
32	ความคิดใหม่ เกี่ยวกับสีตัวอักษรของหนังสือภาพสำหรับเด็ก.....	80
33	ความคิดใหม่ เกี่ยวกับการพิมพ์ตัวหนังสือบนพื้นสีต่าง ๆ ของหนังสือภาพ สำหรับเด็ก.....	81
34	ความคิดใหม่ เกี่ยวกับขนาดรูปเล่มของหนังสือภาพสำหรับเด็ก.....	81
35	ความคิดใหม่ เกี่ยวกับแบบรูปเล่มของหนังสือภาพสำหรับเด็ก.....	82
36	ความคิดใหม่ เกี่ยวกับปกหนังสือของหนังสือภาพสำหรับเด็ก.....	82
37	ความคิดใหม่ เกี่ยวกับกระดาษที่ใช้พิมพ์เนื้อเรื่องของหนังสือภาพ สำหรับเด็ก.....	83
38	ความคิดใหม่ เกี่ยวกับการเย็บเล่มของหนังสือภาพสำหรับเด็ก.....	83